

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 30/2022)

София, 27 юли 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 21.07.2022 г.	3
1.1	Засети площи с есенни култури	3
1.2	Засети площи с пролетници	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 21.07.2022 г.

1.1 Засети площи с есенни култури

По оперативни данни, към 21.07.2022 г. са ожънати над 85% от площите с пшеница, 82% с маслодайна рапица и 97% от тези с ечемик. Добитата продукция от пшеница е с 8,2% повече спрямо отчетената по същото време на миналата година, вследствие на по-големия размер реколтирани площи. При производството на ръж се наблюдава годишен ръст от над два пъти, обусловен от нарастването на реколтираните площи. Засега прибраните количества ечемик, маслодайна рапица и тритикале са с между 9,2% и 23,4% под миналогодишните, поради по-ниски средни добиви, като при ечемика и тритикалето това е съчетано и с по-малко реколтирани площи.

Жътва на есенници към 21.07.2022 г.

	21.07.2022					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
пшеница	1 208 534	1 035 578	86%	5 443 779	526	0,3%	24,4%	8,2%	-13,1%
ечемик	124 160	120 230	97%	601 197	500	-5,0%	-2,1%	-9,2%	-7,4%
масл. рапица	131 321	107 483	82%	238 791	222	-1,5%	7,0%	-16,1%	-21,6%
ръж	8 625	4 301	50%	11 213	261	-0,2%	135,4%	120,9%	-6,1%
тритикале	14 409	8 448	59%	28 007	332	-19,8%	-4,3%	-23,4%	-20,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

1.2 Засети площи с пролетници

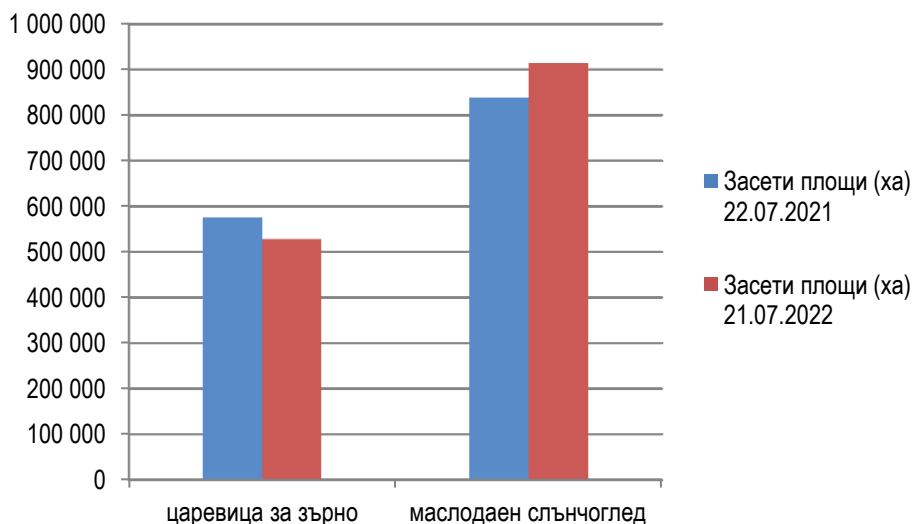
Към момента засетите площи с маслодаен слънчоглед са с 8,9% над нивото отпреди една година, а тези с царевица за зърно – с 8,1% по-малко.

Засети площи с основни пролетници към 21.07.2022 г., ха

	22.07.2021	21.07.2022	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	839 044	913 752	8,9%
царевица за зърно	575 052	528 346	-8,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

**Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 21.07.2022 г.,
сравнено със същия период на 2021 г.**

На този етап произведените количества тютюн от трите наблюдавани типа са с между 29% и близо 47% по-малко на годишна база.

Площи и производство на тютюн към 21.07.2022 г.

	21.07.2022				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
Тютюн-Ориенталски	1 861	1 547	1 174	76	-20,6%	-25,5%	-30,2%	-6,2%
Тютюн-Вирджиния	598	173	66	38	-39,7%	-57,0%	-29,0%	64,3%
Тютюн-Бърлей	178	105	88	84	-12,3%	50,0%	-46,7%	-64,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Наблюдаваният по-висок добив от декар до момента обуславя нарастването на производството на полски пипер с 62,7% в сравнение със същия период на 2021 г. При зелето също се отчита по-висока продукция (с 62,3%), благодарение на значително по-големия размер засадени и реколтирани до момента площи.

Засега произведените количества пъпеши, ягоди, дини, краставици и домати от открити площи и картофи намаляват с между 5,2% и 29,8% спрямо година по-рано. Това е свързано с по-късното прибиране на реколтата тази година и/или по-ниски средни добиви.

Към 21.07.2022 г. са добити 27 904 тона оранжерийни домати - с 28,7% повече на

годишна база, докато общото производство на оранжерийни краставици намалява с 11,3% и възлиза на 28 122 тона.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 21.07.2022 г.

	21.07.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи	Реколтирани площи	Производство	Среден добив
картофи	9 082	1 327	25 047	1 887	-14,4%	-29,5%	-29,8%	-0,4%
зеле	1 374	243	5 390	2 218	38,9%	81,3%	62,3%	-10,5%
дини	3 297	486	8 772	1 805	-33,5%	-28,2%	-21,0%	10,1%
пъпеши	2 057	668	4 966	743	-26,0%	15,6%	-5,2%	-18,0%
пипер на открито	2 296	113	1 118	989	-14,8%	-21,5%	62,7%	107,3%
домати на открито	2 251	213	1 602	752	0,2%	-36,0%	-28,4%	12,1%
краставици на открито*	488	196	1 847	942	-3,6%	-25,8%	-27,5%	-2,4%
ягоди на открито	860	845	5 781	684	0,7%	0,7%	-10,6%	-11,2%
домати в оранжерии	445	386**	27 904	7 229	3,7%	1,6%	28,7%	26,7%
краставици в оранжерии	375	332**	28 122	8 470	9,0%	2,2%	-11,3%	-13,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* вкл. корнишони

** данните са за разгънати реколтирани площи

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

По последни оперативни данни събраните количества череша и сливи са съответно с 12,2% и 78,6% повече на годишна база, като при сливите се наблюдава нарастване на реколтираните площи, а при черешите и на средния добив от единица площ. Многократен ръст е налице при производството на круши, дължащ се на по-ранното прибиране на реколтата, но това не е показателно, тъй като кампанията е все още в начален етап.

Отчитайки по-бавния темп на прибиране и/или по-ниски добиви от декар, до момента продукцията от праскови, кайсии, вишни и малини е под миналогодишната – с между 2,8% и 34,5%.

В начална фаза е кампанията по прибиране на ябълки.

Площи и производство от трайни насаждения към 21.07.2022 г.

	21.07.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 398	3	26	867	-	-	-
круши	626	14	56	400	100,0%	409,1%	154,8%
праскови	2 928	280	1 462	522	-4,1%	-2,8%	1,4%
сливи	9 446	306	1 697	555	123,4%	78,6%	-19,9%
кайсии	3 004	2 191	14 500	662	7,8%	-9,0%	-15,6%
череша	10 502	10 465	50 656	484	7,6%	12,2%	4,3%
вишни	1 296	1 076	3 931	365	-7,1%	-10,0%	-3,2%
малини	1 806	345	1 066	309	-24,7%	-34,5%	-13,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Към 21 юли 2022 г. добивът на лавандула възлиза на 50,1 хил. тона - с 2% повече на годишна база, поради увеличение на реколтираните площи.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 21.07.2022 г.

	21.07.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	16 323	11 145	50 126	450	14,0%	2,0%	-10,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 18 - 24 юли 2022 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени 30,4 хил. тона пшеница.

Общият експорт на пшеница от началото на новата 2022/23 пазарна година е с близо 74% под миналогодишния. През порта все още не са преминавали товари с ечемик и рапица от новата реколта.

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевича и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2021 – 24.07.2021	04.07.2022 – 24.07.2022	Изменение на годишна база
пшеница	146 439	38 367	- 73,8%
ечемик	52 572	0	-
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от нова реколта през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общо за периода от началото на м. септември 2021 г. до момента, експортът на царевица през Пристанище Варна е нараснал с 98,8% на годишна база. През порта не е реализиран експорт на слънчоглед от реколта `2021.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 24.07.2021	30.08.2021 – 24.07.2022	Изменение на годишна база
царевица	362 428	720 444	98,8%
слънчоглед	16 865	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2021 г. за есенните и м. септември 2021 г. за пролетните култури) до 24 юли 2022 г. не е осъществен внос на пшеница, ечемик, рапица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас. През „Пристанище Варна“ ЕАД са доставени 3,9 хил. тона царевица.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 29/2022, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за май 2022 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 29/2022, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

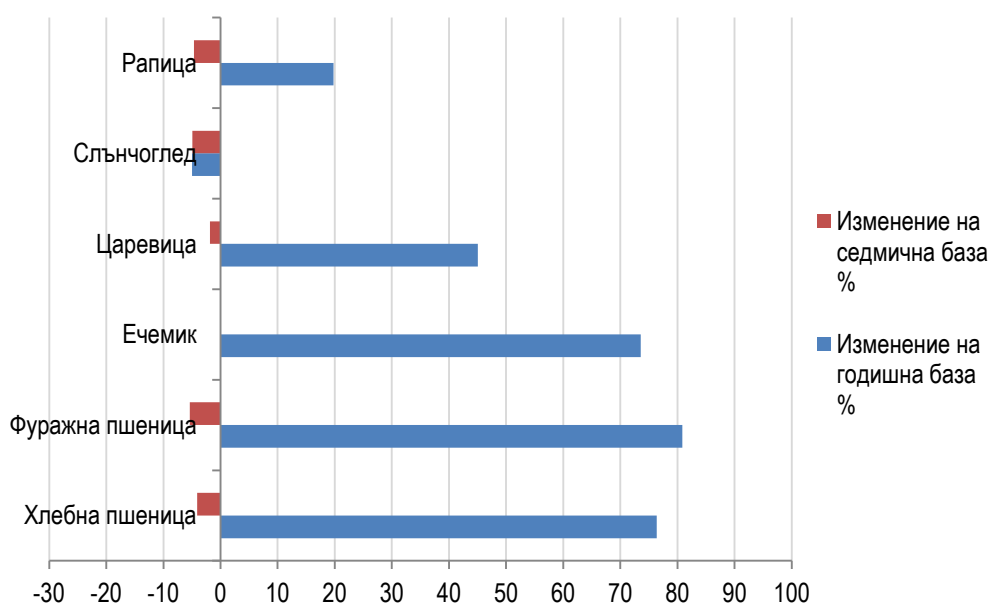
Средно за страната, към 20 юли 2022 г. се наблюдава понижение на изкупните цени на царевица, пшеница (хлебна и фуражна), рапица и слънчоглед с между 1,9% и 5,4% на седмична база. Ечемикът се търгува на нивото от предходната седмица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 20.07.2022 г., лв./тон без ДДС

	21.07.2021	13.07.2022	20.07.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	347	638	612	76,4	-4,1
Фуражна пшеница	329	629	595	80,9	-5,4
Ечемик	333	578	578	73,6	0,0
Царевица	402	594	583	45,0	-1,9
Слънчоглед	1 018	1 017	967	-5,0	-4,9
Рапица	955	1 200	1 144	19,8	-4,7

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 20.07.2022 г.

Спрямо същия период на миналата година царевицата, ечемикът и пшеницата се изкупуват на 45% до 81% по-високи цени. При рапицата също е налице увеличение на цената на годишна база, но по-умерено – с 19,8%. Към 20 юли слънчогледът се предлага на цена с 5% по-ниска от миналогодишната.

3.2 Плодове и зеленчуци

Към 22 юли 2022 г. средните цени на едро на зеления пипер, оранжерийните краставици, картофите, ябълките и вносните домати на тържищата се повишават в границите от 0,4% (пипер) до 8,3% (домати внос) на седмична база. Седмично поевтиняване от 2,6% отбелязват оранжерийните домати. Цената на зелето се запазва на нивото от предходната седмица.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 22.07.2022 г., лв./кг

	23.07.2021	15.07.2022	22.07.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	*	1,06	1,12	-	5,7
домати (оранжерийни)	1,62	2,29	2,23	37,7	-2,6
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	1,51	2,17	2,35	55,6	8,3
краставици (оранжерийни)	1,40	1,60	1,65	17,9	3,1
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,59	2,30	2,31	45,3	0,4
пипер (червен)	*	*	*	-	-
зеле	0,72	0,82	0,82	13,9	0,0
дини	*	*	*	-	-
пъпеша	*	*	*	-	-
праскови	1,98	*	2,10	6,1	-
череша	*	2,60	*	-	-
ябълки	1,53	1,38	1,48	-3,3	7,2
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Като цяло, годишните ценови изменения на плодовете и зеленчуците също са в посока нагоре. Най-съществено поскъпват вносните домати (с 55,6%), зеленият пипер (с 45,3%) и оранжерийните домати (с 37,7%). Прасковите, зелето и оранжерийните краставици се търгуват от 6,1% до 17,9% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. Изключение правят ябълките, чиято средна цена бележи намаление от 3,3%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 22.07.2022 г.

